

Κιόσκι

ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΗ ΔΗΜΗΤΡΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Απέναντι στην πολιτική νέμεση

Στη βιογραφία του Βλαντίμιρ Πούτιν «Ο άνθρωπος δίχως πρόσωπο» (εκδ. Πατάκης), η Μάσα Γκέσεν φιλοτεχνεί το πορτρέτο μιας σκοτεινής προσωπικότητας χωρίς ίχνος συναισθήματος, περιγράφει έναν άνθρωπο αδίστακτο και αδηφάγο στην πιο αποτρόπαια εκδοχή του. Αυτός ο Πούτιν έχει κάνει πολλά. Αλλά όταν φτάνει κανείς στο τέλος του βιβλίου δεν έχει καμία αμφιβολία: εάν χρειαζόταν δεν θα δίσταζε να κάνει ακόμη περισσότερα. Είναι ο τύπος που δεν έχει καμία αναστολή, σχεδόν ένας κινηματογραφικός κακός για τον οποίο δεν ξέρεις εάν η εξουσιομανία του οφείλεται σε κάποιο είδος παράνοιας ή εάν είναι η παράνοια που τον κάνει να διψά τόσο πολύ για εξουσία.

Ο Πούτιν δεν είναι μοναδική περίπτωση. Το είδος ενδημεί σε κάμποσες πρώην σοβιετικές δημοκρατίες, σε δικτατορίες της Αφρικής και της Ασίας, σε μία περίπτωση εμφανίστηκε και στα Βαλκάνια. Αν διαφέρει σε κάτι ο ρώσος Πρόεδρος είναι στον τρόπο που εξοντώνει τους αντιπάλους του. Οι δολοφονίες στη Ρωσία έχουν πλέον πολιτικό κόστος. Ο θόρυβος που προκλήθηκε από τη δολοφονία στη Μόσχα της Άννας Πολιτκόφσκαγια, της δημοσιογράφου που ενοχλούσε με τα άρθρα της για την Τσετσενία, έφερε σε εξαιρετικά δύσκολη θέση το Κρεμλίνο, το ίδιο αποτέλεσμα είχε και ο θάνατος από δηλητηρίαση με πολώνιο του

Αλεξάντερ Λιτβινένκο. Επρεπε επομένως να βρεθεί ένας άλλος τρόπος. Και αυτός ήταν η κατασκευή ενόχων.

Η μέθοδος δεν είναι καινούργια, έχει δοκιμαστεί με επιτυχία από την εποχή των σταλινικών εκκαθαρίσεων. Μόνο που σήμερα κανείς δεν μπορεί να δικαστεί στη Ρωσία ως εχθρός του καθεστώτος. Αντιθέτως, μπορεί να δικαστεί για διαφθορά. Και αυτή ακριβώς είναι η συμβολή του Βλαντίμιρ Πούτιν στην εξέλιξη της μεθόδου: η κατασκευή ενόχων με μια κατηγορία για την οποία δύσκολα μπο-

ρούν να διαμαρτυρηθούν οι οργανώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα και η οποία είναι σχεδόν αδύνατον να αμφισβητηθεί με στοιχεία.

Στο «Άνθρωπος δίχως πρόσωπο» η Μάσα Γκέσεν αναφέρεται σε αρκετές περιπτώσεις «ενοχλητικών» που οδηγήθηκαν σε δίκη για διαφθορά, βρέθηκαν ένοχοι και οδηγήθηκαν στη φυλακή. Ένας από αυτούς δεν άφησε την τελευταία του πνοή σε ένα παγωμένο πεζοδρόμιο, σαν την Πολιτκόφσκαγια, αλλά μέσα στο κελί του. Δεν δολοφονήθηκε από αγνώστους, «αυτοκτόνησε».

Σήμερα θα καθίσει στο εδώλιο κατηγορούμενος για διαφθορά ο Αλεξέι Ναβάλνι, διάσημος μπλόγκερ και ηγετική φυσιογνωμία του κινήματος που αμφισβήτησε την εκλογή του Βλαντίμιρ Πούτιν. Αλλά όπως σημειώνει στους *New York Times* ο πρώην διευθυντής της εφημερίδας Μπιλ Κέλερ, αυτό που αρχίζει σήμερα στη Ρωσία είναι η πιο σημαντική πολιτική δίκη των τελευταίων δεκαετιών. Ενδεχομένως οι συγκρίσεις που έχουν γίνει ανάμεσα στον Ναβάλνι και στον Τζούλιαν Ασάντζ ή στον Νέλσον Μαντέλα να είναι άτοπες. Αυτός ο 36χρονος Ρώσος, πάντως, είναι πολύ δημοφιλής, έχει πολιτική σκέψη και φαίνεται ατρόμητος.

Σε αυτή τη δίκη ο Βλαντίμιρ Πούτιν μπορεί να συναντήσει, επιτέλους, την πολιτική του νέμεση.

